

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 53. ANUL XVI.

Sabiiu, in 4/16 Iuliu 1868.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joia și Duminică. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la expeditorul foiei pe: afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Pretulul prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirula, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Evenimente politice.

Sabiiu 3 Iuliu.

Complanarea cu Croati'a e într'adeveru gata, insa de o camdata numai pre hărthia. Unu comitetu compusu din ambele deputatiuni, pertratându între sine, au redigiatu unu proiectu care se va primi câtu mai in graba și decâtă diet'a din Pest'a. Partea cea mai grea, partea finantiale a complanării e in următoarele resumata: Din venitul croatu se voru intrebuintia 45 de procente pentru acoperirea lipseloru autonome, 55 de procente in sa voru intră in cas'a centrale ungureșca pentru acoperirea speseloru comunu-pragmatice. La stabilirea acestei cuote, s'au normatu venitul intragu de 4 1/2 milioane, din cari 2.200,000 vinu la Croati'a, și restulu pentru lipsele comune. Din restantiele de contributie pana la anulu 1867 cadu 63 de procente la Croati'a, 37 la Ungari'a. Déca cum-va venitul Croatiei nu aru fi de ajunsu pentru acoperirea speseloru de mai susu, atunci deficitulu e de a se luă din finantiele comune a corónrei unguresci. Imbunatatindu-se in sa starea materiale a Croatiei prin anesarea Dalmatiei și incorporarea confiniului militare, cá sa tréca venitul preste 4 1/2 milioane, atunci pentru cuot'a ce are de a intră in cas'a comuna suntu facute dispozițiunile necesari. Sucursulu Croatiei pentru spele pragmatice nici intr'unu casu nu pôte trece preste suma de 3.980,000 fl. v. a. Desbaterea asupr'a afacerilor financiare e naturalmente o afacere comuna, și ea se cuvine a fi pertratata decâtă dieta comuna din Pesta, la care participa Croati'a cu 31 de voturi. Numai documentele financiale privitoare la Croati'a, suntu de a se asterne apoi și dietei din Agramu, dupa pertractarea lor in diet'a din Pest'a.

Despre decursulu conferintiei micste a deputatiunei regnicolare tinute in 5 ale lunei curente in Pest'a serie „Agr. Ztg.“ ca cestiunea pretinsa din partea minorității croate, și sustinulu de Deák Ghiczy și Csengery in privinti'a bugetului autonomu alu tieriei au fostu respinsa. Majoritatea deputatoru croato-sloveni s'au impotrivitu deputatoru unguri dicendu: ca pararea exprimata de Deák pentru tier'a lor (Croati'a și Slavoni'a) e nefavorabile, ba chiaru periculosa. Acéstă obiectiune a majorității deputatoru croato-sloveni fu considerata și din partea unei majorități de deputati unguri și in contielegere cu regimulu au otăritu. Fatia cu acéstă otărire remase Deák cu parerea sea in minoritate.

Astfelu invinsu cu majoritate de voturi Deák declara, ca nu are nice „unu dreptu“ aici (in conferintia) de a combate majoritatea deputatiunei unguresci și conclusulu lor, și de acea nice nu vá mai luă parte la discussiunea acestei cestiuni, ci 'si resérva in sa dreptulu de a representá acea ce e datoriu comitentiloru sei in diet'a tieriei. Impresiunea acestei declarări alui Deák consterna ambele parti in sa nu au potulu sa straforme conclusulu majorității unguresci și croato-slavonesci. Dupa acestu conclusu, la care au intervenitu și ministrulu de finantie Lónyay, — capata Croati'a și Slavoni'a pe anu spre acoperirea bugetului seu de tiéra suma de 2 milioane seu 2.200,000 in detractiuni procentuale de dare. Unele determinatiuni mai de aprópe remaseră pentru conferintia viitoare.

Minoritatea deputatiunei croato-slavone protestă energicu contra conclusulu de mai susu, și si va representá motiunea sea și in diet'a din Agram precum i-si 'va representá Deák opiniunea sea in diet'a din Pest'a. Conte Iancovici nu au pututu isbuti cu proiectulu seu mijlocitoriu: de a nu se decide de acum definitivu asupr'a cestiunei finantiale ci de a o lasá suspensa cá cestiunea Rumei, fipsandu de o camdata pana la o decissi-

une principale a dietei pentru recerintiele tieriei pre anulu acest'a o suma anumita.

Despre Itali'a cetimu cele următoare in nr. 23 din corespundintie generale dupa Tr. Corp. de Parisu.

„Atragemu cu osebire luarea aminte asupr'a estracteloru următoare din corespundintia noastră din Florentia, căci cele ce aflămu din trens'a au unu osebibu caracteru de importantia și de autenticitate.

„Nu e de tagaduitu ca situatiunea Italiei se afla in momentul de fatia foarte grava, fără cá sa-si póta face cine-va o idea drepta despre acést'a la Burs'a din Parisu. Italianulu scade, Italianulu se urca, s'a urcatu mai cu sema, și agentia Havas n'a sciutu nici odata sa ne esplice acést'a; cu tóte ca enigm'a nu se deslégă prin cabinetulu ministeriului italianu ci numai si numai in biururile dlui Rothschild. Insa si votarea legiloru finantiarie nu depinde de deputatii nostri, ci de buna placere a dlui Rothschild. S'aru putea dice chiaru ca dela densulu emana mai tóte espunerile finantiarie ale dlui Cambray-Digny si tóte proiectele de lege de cari suntemu inundati de vre-o câte-va luni incóce. In fine celu ce numesce pre Liquidatori in Itali'a e dlui de Rothschild.

„Populatiunile italiene incep'a-si dá séma despre acéstă stare de lucruri, de-si cam intunecat, si in privinti'a acést'a nu respingu mustrea de nerecunoscintia, ce li se face neincetatu; cátra cine si pentru care lucru sa fie ele dara recunoscătoare?

„Asiá dara in acéstă strabalaré finantiară care se intinde pretutindene pana la proportiunile unei strabalări sociale, vomu putea gási causele si protestulu turburárilor ce se pregatescu si caror'a preste putinu peninsula va servi de teatru. Nu e de uitatu asemenea ca pre câtu va esistá o cestiune romana, Itali'a va fi in lerbintiela.

„Guvernulu e nesiguru, dara nu e totu astfelu si partitulu celu inaintatu, alu Garibaldianiloru, alu burbonieniloru, alu autonomistiloru si alu legitimistiloru in genere. Partitulu inaintatu, intielesu cu Garibaldianii, lucréza in acestu momentu in tóte orasielē pentru organizarea comiteteloru cari au instructiuni a stá gal'a pentru o miscare insurectionale, simultanea in tóta peninsula. Vointi'a lor aru fi fostu cá miscarea se incépa din pnnetulu centrale, din Rom'a, dara toti patriotii parasira orasiulu.

„Guvernulu italianu temendu-se de aflarea de facia a emigratoru romanu. Adunati in prea mare numeru in orasielē vecine ale Stateloru pontificali, precumu Foligno, Terni, Forli, Ravena, etc. sa nu devina pentru dinsulu unu isvoru de greutáti, i a internatu in orasielē Piemonteloi si ale Lombardiei. Chiar la Florentia emigratii Romani nu prea suntu numerosi. La Genova in sa, elementulu garibaldianu e foarte mare si fostele comitete de inolare s'au pusu éra pre lucru.

„Numai sosirea lui Garibaldi s'ascépta pre continentu.

„Se anuciase ca era sa se duca la baile de la Ischia, ca de aci, era sa faca o calatoria in Sicilia si de acolo sa tréca in provinciele Neapolei. Burbonienii in provinciele fostului regatu alu Neapolei, si autonomistii in Sicilia, ne mai vorbindu de cei-lalti se vorbise sa se folosésca de acéstă impregiurare. Déra guvernulu italianu se dice ca ar fi rugatu pre Garibaldi, cu multa staruintia, sa-si mai amane plecarea si Generalulu a cárnii slabiciune si credulitate, se asémăna cu curagiulu seu, s'a induplecatu de rugaciunile ministeriului si s'a lasatu de o camdata de calatoria sa, iéia unde ne aflămu astadi, dara Garibaldi pôte sa primésca alte consilie, si pana mane se voru schimba tóte aceste.

Se vorbesce ca se va modifica cabinetulu. Dupa ce se voru discuta si se voru vota pôte cate-va

legi de finance, camera sa va amana pre luna lui Noemvre, si ministerulu, déca o va puté duce pana atunci, va avea destulu timp de a se intari, introducendu elemente noue in sinulu seu.

„Aflămu in cea de pre urma ca Garibaldi e asceptatu cátu de curendu la Florentia, spre a asista la ultimele sedintie ale camerei.“

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a casei deputatoru dela 6 Iuliu face presiedintele casei următoarea provocare: Onorata casa! Inainte de a trece la ordinea dilei sa-mi fia permisu a me indreptá cu o rugare cátra onorata casa. Noi avemu unu numeru mare de cestiuni, ce ascépta a fi resolve; patria spre ascurarea ei ascépta dela noi statorirea unui sistemu de aperare, inaintarea intereseloru spirituale si materiale precum si deciderea mai multoru cestiuni momentose — si tóte aceste le ascépta cu nerabdare dela noi. Acestoru pretensiuni drepte in sa vomu corespunde numai atunci, déca noi, evitându in debaterile nostre abaterea dela objectu, ne vomu restringe numai la tint'a propusa si déca vomu grábi deslogarea afaceriloru celoru de urgentia si vomu face in tipulu acest'a cátu mai multu in interesele patriei. Acést'a e rugarea mea si voiu fi fericitu déca acest'a va aflá buna primire la membrii acestei on. case (Aplause).

Dupa acést'a trece cas'a la desbaterea speciala a proiectului de lege ce privesce darea, fonciaria, carea se continuá si in siedinti'a dela 7 Iuliu. Proiectulu se primesce cu unele modificári.

La ordinea dilei e mai departe proiectulu de lege privitoriu la darea pentru case. Mai anteu se cetesce raportulu comisiunei centrale, apoi urméza unu votu separat alu lui

Col. G h y c z y. Densulu nu e de parere cá sa se puna dare pre casele de inchiriatu in tóte satele si cetátile. Parerea sea o desvóltă mai departe si arata ca prin introducerea legi acesteia de dare greutatea va fi pusa in spinarea celoru seraci si cari au lipsa de cortele, nici decumu inse in a celoru ce suntu proprietari de case. Elu vrea asiá dara ca sa se introduca in estu anu acolo dare pre case, unde nu a fostu pana acumu, inse pre viitoriu sa sereformeze aceasta dare de asiá, incátu sa nu se scóta dela proprietariulu casei, ci dela partidele locuitorie, de suntu acestea proprietarii in si-si séu de suntu numai chiriasi. Elu are aici in vedere doue principii si adeca ca la urcarea darei sa nu fia considerate locuintiele cele mici de locu, cele mai mari putinu si ceva mai bine cele mari. A dou'a ca ce e alu statului sa se dea statului. Elu nu pôte acceptá proiectulu comisiunei centrale.

T r e f o r t dice ca proiectulu nu e unu operatu perfectu, in sa crede ca detoria e implinita, indata ce se va statori armonia între recerintiele statului si între privintiele dreptátiei, si ecuitátiei. Vorbesce apoi despre sistemu prezentu alu dărilor din cestiune si arata ca indata ce fu luat la discussiune s'a aflatu ca lovesce dreptatea in fatia. Sistemu de fatia se baséza pre notiuni abstracte si prin urmare pre cifre abstracte, dara nu pre pretiu si pre venitul ce-lu aduce pretiulu. Aduce de esemplu mod'a de a plati dare, pre case in acele locuri unde casele de jumătate se inchiriaza. Classificarea dărilor in sa afla vorbitoriulu nedrépta pentru ca e deosebire între venitul caseloru din Dobretinu si venitul caseloru din comitatulu Ungu seu Zemlinu. Proiectulu de fatia e recomandat alu asiá dara de dreptate, cea dintăiu cheia a dărei, e recomandat de respectulu la clasele mai serace, cari numai prin acést'a potu fi favorite.

Dupa acést'a mai vorbesce D o b r z á n s k y carele spriginesce votulu separat alu lui G h y -

czy, apoi Kerkapoly care combate pre Ghiczy și Dobrzansky. Conte Ferdinandu Zichy vorbesc mai pre urmă și se pronunță pentru primirea proiectului de base și desbaterea specială.

În ședința casei deputatilor dela 8 Iuliu se desbat și pe cialu proiectul de lege privitoriu la darea pre case, care se continuă și se termină în ședința dela 9 Iuliu. În această ședință după autenticarea protocolului ia cuvântul

Ministrul Andrássy: On. casa! În absența mea d. Hodosi și mai mulți deputați, au adresat interpelațiune către întregul ministeriu în chestiunea naționalităților. Domnii interpelanți marturisesc, ca, deorace comisiunea emisă n'a prezentat până acum proiectul său, această cercutare a produs în trînsii temerea, ca ministeriul său cas'a nici nu are de cuget a subterne unu proiectu în chestiunea naționalităților. Asia dăra interpelanții întreba pre întregul ministeriu: adevărat e, ca ministeriul a împedat comisiunea emisă în presintarea proiectului, și face-va ministeriul dispozițiuni, ca împedecarea acest'a se încete și comisiunea se presinte casei proiectul său cătu de curendu.

On. casa! Răspunzîndu la această întrebare, mai înainte de toate cred, ca e de lipsă, se răspîngu acea presupunere, ca ministeriul aru fi avut cînd-va de cuget, în contra cuvîntului său și a decisiunilor casei a împedecă presintarea proiectului. E adevărat, ca ministeriul într' unu tempu a provocat comisiunea, se și suspenda activitatea din acea cauză simplă, pentru ca ministeriul, fiindu ocupat în toate laturile, s'a temut, ca acestu obiectu de mare însemnatate, va veni la desbatere, mai înainte de a lu-fi pututu studi. Acest'a înse s'a întemplat de multu, și ministeriul e e preparat pre deplinu a și presintă parerile înainte casei; din partea ministeriului nu mai este nici o pedecă.

În cătu pentru comisiune, on. deputați, pre cum și cas'a întreaga voru sci bine, ca suspendarea activității din partea comisiunei, și are cauz'a sa foarte simplă, adeca: neposibilitatea fizică. On. casa scie, ca membrii comisiunei sunt împărțiți în trei comisiuni: în deputatiunea remnicolara, în comisiunea financiară și în cea pentru așezarea țerei. Dacă on. casa aru voi, ca comisiunea emisă în cauz'a naționalităților să-și continue activitatea, atunci aru trebui să alege altă comisiune, ceea ce, pre cum cred, nu va afla nimenea cu scopu.

Eu sumu dăra de parerea, ca trebuie datu comisiunei tempu, se închieie mai înainte aceste obiecțiune neamenavere. — (Aprobare în drépt'a.) Asia dăra din partea ministeriului, și pre cum cred, și din partea comisiunei potu asigură pre deplinu pre dñii interpelanți, ca chestiunea acest'a, dacă dñii deputați, — despre ceea ce nu me îndoiesc, — dorescu cu atăta căldură și sinceritate complanarea chestiunei,

ca ministeriul și comisiunea, — se va deslegă, cătu de curendu și pre îndestolirea reciprocă; în asta privință nu e nici o pedecă din partea regimului. Guvernul, — de și nu pôte prefige diu'a, ceea ce aru și fi o procedură gresită, cîndu nu pôte dispune despre agendele unei comisiuni, — nu numai ca nu voiesce, se împedecă pre sintarea proiectului, ci o dorește cu căldură, și rămâne pre lângă promisiunea făcută mai înainte, ca chestiunea acest'a se va petrată și deslegă cătu de graba, în totu casul înse în decursul acestei sesiuni. (Aprobare în drépt'a.)

Ios Hodosi. Onorata cas'a (s'audim) dacă a-siu fi subscrisu numai io singuru interpelațiunea ce amu îndreptat către întregu ministeriul, în cauz'a națională, atunci io din partea mea a-si puté spune chiaru acum în cătu m'a îndestolitu răspunsulu dñi ministru presedinte, s'eu în cătu nu m'a îndestolitu; dăra fiindu ca interpelațiunea o amu subscrisu mai mulți prin urmăre este o interpelațiune colectivă, credu ca nu comitu indiscrețiune dăca voi spune, ca avemu mai întâi a studi răspunsulu dñi ministru, și a ne consultă despre dechiararea ce avemu a face (sgomotu.)

De altminter, onorabilă cas'a nu potu a nu face o observare, (se audim). Sunt trei septamani de cîndu amu făcutu interpelațiunea, la care dñu ministru presedinte ahea asta-di a datu răspunsu. Io trebuie se marturisesc, ca, după atăta tempu me acceptam la altu răspunsu. Acceptam adeca, ca s'eu ministeriul din dreptul său de inițiativă va răspunde cu a depune pe mēsa proiectul de lege în chestiunea națională, s'eu ca comisiunea însă-si cunoscundu interpelațiunea noastră, va fi grabîndu cu lucrarea sa, și va prezentă proiectul ce de atăta tempu se ascēpta; dar nu vedu nici un'a nici ceeaalta (sgomotu); amu auditu numai frumosele promisiuni ale dñi ministru presedinte, și enūmerarea aceluor împedecăminte ce se afirmă a fi existat și până acum; și se dăca, totu acele-si împedecăminte; io însă în toate aceste nu vedu altă, decâtu edițiunea stereotipă a promisiunilor de până acum, și a totu aceluor împedecăminte de până acum (sgomotu).

După aceste repetescu ce amu dñu la început, ca ne vomu consultă asupra răspunsului dñi ministru — presedinte, și vomu face dechiararea noastră în privința asta (sgomotu.)

Sig. Popu e îndestolitu pre deplinu cu răspunsulu ministriului, nu voiesce, să se alege altă comisiune; cas'a se aducă decisiune, ca această chestiune se va deslegă încă în sesiunea acest'a.

Presedintele dice, ca cas'a e petrunsa de necesitatea deslegării îndestolitoare a chestiunei naționalităților, guvernul a promis, ca se va subterne proiectul respectiv; răspunsulu guvernului se înprotocelză, asi dăra decisiunea e de prisos.

După acesta presintă ministrul presedinte mai multe legi sancționate despre venitulu sărei, loterilor, dăre pre spirit, consumu; despre punciare, dăre pre bere și zacharu. Toate aceste se publicară numai decâtu și apoi se făcă votarea cea din urmă asupra legii de dărea fonciară, carea se primi cu majoritate mare.

În fine Simonyi așterne unu proiectu de concludu pentru eliberarea lui Asztalos și Madarasz.

Vine desbaterea specială amintită mai susu. Legea se primesc cu puține modificări, după cum a propus o comisiunea centrală. Urmēza apoi raportulu comisiunei centrale asupra dărei din venit.

Esamene.

Brasiovu 29 Iuniu 1868. Astăzi se încheiara esamenele elevilor de pre la școlele noastre gr. or. de aici cu solemnitate îndată. Acest'a me îndemna a scrie ce-va, credîndu, ca între cele interesante, care se cetescu prin jurnale se potu ceti și scrii despre școle, despre cursulu esamenelor, sporiulu elevilor, numărulu lor și alte, dela cari putem conchide înaintarea noastră pre viitoriu.

Școlele despre cari scriu sunt cele de mijlocu adeca gimnasil, de cari abia uniculu completu — precum se scie — avemu noi românii gr. or. din Transilvani'a și acest'a e în Brasiovu.

Esamenele la acestu Gimnasiu au urmat după ce supremulu Inspectoru școlar Esc. Sea Arhiepiscopulu și Metropolitulu Andrei Bar. de Sigaun'a, a delegat pre pre on. D. Protosințelu Nicolau Pope'a ca locutiitoriu sau pentru aceste și mai alesu pentru ale Maturisantiilor.

În 24 ale acestei sosindu aici D. Locutiitoriu corpulu profesoralu, dd. preoti și neguțiatori, i-au făcutu cuvințioasă bineventare.

În zilele următoare apoi au cursu esamenele gimnasistilor ale semestrului alu II alu anului cur. școlasticu, după ordinea ăștită din conferința profesorală din 1 Iuniu a. c. și adeca: Cele scripripuristice dela 10—15 Iuniu, cele orali dela 17—22 Iuniu și cele publice dela 22—28 Iuniu. Astfelu în 25 s'a examinat publicu class'a VII din religiune și latina și a VI din elina și matematică; în 26 clas'a a V din latina și istoria și clas'a IV din istoria și fizică; în 27 clas'a a III din religiune și elina și a II clasa din germană și matematică și în 28 Iuniu s'a examinat clas'a I din latina și istoria naturală și în urmă din frances'a pentru a cărei progresu într'unu tempu scurtu D. Locutiitoriu a și exprimat multamirea sa.

Astăzi în 29 ale acestei după doxologia și rugaciuni de multamita, ținute în biseric'a Sf. Nicolae, a depus esamenu fetițele clasei a IV și în fine s'a cetit clasificatiunile în auditoriulu Gimnasialu. După acestea D. Dir. Gavril Munteanu se sui pre tri-

FOISIORA.

Despre trecerea (concursulu) copiloru la învetațura. *)

(reprod. d. „Romanulu Tieraun“.)

Toti ămeni chiaru de cîndu se nascu, au plantat (sădit) în inim'a lor mandria de a fi mai pre susu decâtu cei'alți ămeni (a-i întrece), s'eu celu puțin de a fi de o potrivă cu ei la toate, și nici odată nu cugetă și n'aru voi de a fi mai pre josu decâtu alții. Acestă mandria, ce se mai numesc și ambițiune, crește și se mărește împreună cu creșterea omului; dăra crește încetu; și numai cîndu o desvôlta (o destéptă) cine-va în omu prin întrecere (concurență) atunci crește mai iute.

Dăca nu aru fi avut ămenii această mandria, și dăca nu s'aru fi întrecutu unii cu alții, adeca că unii să facă unu lucru mai bunu decâtu alu altor'a, s'eu să fie mai fericiți că alții, n'amu avé acum case frumose, haine bine făcute, drumuri cu pētra s'eu de feru, grâu curat, vite frumose, vaci lăptose, și altele câte le mai vedem ca sunt mai bine de cum au fostu mai

înainte. Nu-ți aduci aminte, frate Badeo! ca mai întăritu numai mosiu pop'a N. avé grâu curat în comun'a noastră, căci veduse și elu la Galati la unu arendasiu (posesoru) care venduse asemenea grâu curat cu 40 de lei chil'a mai susu ca celu sacaros alu sântiei selé? Și acum mai toti locutiitorii din comun'a noastră au grâu curat, căci nu s'au lasat să-i întrecă mosiulu pop'a și numai elu să vendă grâu cu pretiu mare. Ba încă Florea Glontiu, scii și d-ia, s'a luat la întrecere cu mosiu pop'a și cu alții, și acum... hei! hei! pop'a a rămasu multu mai pre josu! Și me temu ca acestu tempu Badea Vintila are să iēsa înaintea tuturor plugarilor de aici, căci a semanat grâu multu și de rēmu de celu din Banata. Apoi totu acestu felu de mandria, de a fi cine-va mai pre susu de alții, a făcutu că flacăii să încure caii la San-Toderu spre a vedé alu cui calu e mai grasu și mai iute ca sa-i dea cu bravo! și alu cui e mai slabu și mai mōle ca sa rida de elu! (Acest'a e unu obicei din vremea românilor cîndu se întreceau care să fie mai voinicu și cu calu bunu să mērgă la resboiu.) Asemenea și fetele, totu din această mandria se întreceau odată la furcă și numerau la Joi-mari fusele cu tortu și jurebiele depanate, lucrate în tempulu de iērnă, ca se vedă care a fostu mai barbata și care a torsu firulu mai potrivitu ca să traga flacăii la ele. Chiaru numărătorea ce faceau femeile ănelor în septemân'a de lângă florii e totu o corată întrecere, căci mosii nostri asiă se întrecu la toate. (Acum fetele și nevetele se întrecu mai bucurosu la modă (fudolie), la ședere, la preumblare, la fumatu tutunu, la a-

moru, și mai alesu la spoiel'a pre obradi ca să se arate mai frumose decâtu le-a făcutu Ddieu, și să fie mai cautate. (Iēra flacăii se întrecu la crailicuri și cei bețrâni la pisma și la ura împotrivit'a altor'a, și se mănca ca câni) Eata, dăra, cum întrecerea face pre ămeni să aiba lucruri mai bune și să fie mai fericiți.

Unii ămeni, însă, sunt mai isteti, mai îndrăgneti, mai cu curagiu, au mai multă mandrie decâtu alții de a fi mai pre susu decâtu toti; pre cîndu alți ămeni sunt mai nevoiasi, mai nepasatori, mai fricosi și au mai puțină mandrie; și de aceea nu se potrivescu unii cu alții nici la învetațura nici la avere: unii, spre pilda, sunt mai pricepuți și mai învetați, alții mai natângi și mai prosti; unii sunt mai bogati, alții mai seraci; unii sunt mari patrioți, adeca iubesc țiera și pre țierani, alții nu (ba încă sunt și vendiatori de patria); unii mai viteji la resboiu, alții mai codalnici; unii, mai curati la trupu, alții, mai murdari; unii mai barbati, alții, mai lenevosi; unii au case bune și curate, alții se multiamescu a trăi în bordeie, cu purcei, cu găinile cu vitiei la unu locu, ca cîndu și ei aru fi totu animali! unii au haine curate, alți trēntie înodate și nespălate cu lunile; unii sunt curati la capu, alții nu se spală și nu se peptenă cu septamănil; unii sunt bisericosi, alții nu mergu la biserică decâtu pôte, în diu'a de Sf. Pasci! și altele multe ca acestea. — Eata dăra ca cei cei ce au mai multă mandrie și iubire de lucrurile bune sunt multu mai fericiți decâtu cei ce nu-si dau multă simțintă ca să nu rămāna mai înapoi decâtu cei'alți. Dăra trebuie să sciti, iubirii mei cetitori, ca

*) Materi'a acest'a o luăm din fōi'a dominicală „Romanulu Tieraun“, carea dăca aru continuă precum a începutu, aru fi demna de recomandatiune, mai alesu țieranilor și altor, cari nu au avut ocașiune a face studii multe. Modul de scriere lu voru vedé cetitorii din cele reproduse de noi. Acestă fōia ese în fa-care Duminică și costă pentru Austri'a 1½ # pe anu. Red.

buna și roști unu cuventu, prin care aretă infintierea Gimn, progresulu ce-lu face acest'a, aretă și multamirea sea supremului Inspector, Escelentiei Sele Dlui Archiepiscopu și Metropolitu, care a contribuțu multu la infintierea și inflorirea lui, multiemi Locutiitoriului, ca osteni la aceste esamene, cum și colegilor Dlui Directoru, căci si-au făcutu detori'a pre intrecute. Indata după acest'a roști o cuventare D. Profesoru L e n g e r u, adresata către studenți, în carea le aretă chiamarea ce o pretinde cele trei forme ale timpului: viitoriulu, prezentulu și trecutulu. În fine da o povăția maturisanti-loru, cari iesu dela acestu Gimnasiu, că sa nu-si uite de povetiele și de folosulu luat dela acestu Gimnasiu. Apoi în urma Pre-on D. Protosincelu și Locutiitoriului response prin unu cuventu destulu de momentosu. Densulu arata că esistintia unui poporu depinde dela cultur'a lui; arata însemnatatea acestui Gimnasiu în sensu materialu și spiritualu cum și folosulu ce l'au produsu elu și cum a înaintatu în tempu scurtu, făcendu pasi gigantici; aretă multamirea și îndestularea sea pentru progresulu ce l'au doveditu studenții la esamenele la care a presieditu că Locutiitoriulu Escelentiei Sele. În fine aretându chiamarea tinerimeii și ca nu e destulu numai cu studiile făcute, le trase atentiunea la trei momente: esaminarea de sine, momentul despartirei și momentul multamirei; deci sa-si esamineza fia-care trecutulu seu spre a si-lu îndreptă pre viitoriu. În fine încheia, aducendu multamita ajutoareloru acestui Gimnasiu, încependu dela Maiestatea Sea Imperatulu Franciscu Iosifu I și regimulu patrioticu, Escelentiei Sele Archiepiscopulu A n d r e i u, negutiitoriloru, brasioveni, cari infintia și subventiunara Gimnasiulu, și în fine Camereii și Guvernulu din Romani'a. Cu impartirea premiiloru la eminenti se încheia solemnitatea.

Acest'a fu cursulu esamenelor și alu solemnității la încheierea lor.

Precum amu întielesu, Pr. on. D. Protosincelu și Locutiitoriulu a fostu foarte miscatu de totu sporiulu ce l'a aflatu și de aceea a și promis espresu, ca va incredintia despre acest'a pre Archiepiscopulu și Metropolitulu nostru, că pre supremulu Inspectoru scolaru.

Numerulu studentiloru gimnastici după espunerea dlui Directoru e 251; mai multi cu 32 că în anul trecutulu. Înre acesti'a cum audiū suntu din Romani'a preste 50. Acestu Gimnasiu inflorice, pentru ca estu tempu s'a propusu și limb'a francesă și desemulu. Prin adaugerea acestoru studii multi s'a deprinsu în limb'a sorora și culta a francesiloru cătu și în caligrafia și lini ele desenului.

Pentru propunerea limbii francesă sa ni se ierte a exprimă dlui Profesoru L u s i n é n u, carele după dispunerea Escelentiei Sele dlui Metropolitu, că sa

se predea în acestu Gimnasiu, o a predatu gratisu cu succesu foarte multamitoriu.

Lânga acestea amintescu ca esamenele maturisanti-loru (6 la numeru) voru fi în luna viitoare. Celu alu gimnasticiloru a fostu în 23 Iuniu și ale copiiloru din norma au cursu sub presidiulu pr o. D. Prot. Iosifu B a r a c u în 21 și 22 Iuniu. Despre numerulu copiiloru din norma și din scólele populare de aici voi scrie alta data, cându voi însemnă și pre cei vrednici de scóla și alte.

Pertractarea finală la omorulu din Belgradu.

Paulu Radovanovici advocatu și capulu complotulu continua mai departe în marturisirea sa: „Ce privesce negotiările ce le amu avutu cu Sima Nenadovici, apoi acestia tînteu la delatarea principelui Michailu și a regimulu lui, formanduse atunci tóte mai bine. Pana cându susia înca combinatiunea, de a omori pe principele în cas'a dómnei Tomanja, dîsei către Sima: acumu e vorb'a de a face aici ceva asemenea, precumu sau făcutu în Bucurescu Cus'a. Eu dîseiu, ca si elu ne aru fi de trebuintia, la acest'a vorba elu asigura sucursulu seu, întrebându-me numai, ca ce are de a se întâmplă și prin cine?

Eu nu aflai cu eale, de ai face descoperiri mai detaiate, ci credeamu ca mai antaiu sa se realizeze planulu, apoi se îi descoperi tóte si se lu rogu de sucursulu seu. Mai tardiu înca mi puse întrebări, înse nu fi dedoi nice unu respunsu determinatu, fiind-ca într'aceea me amu abatulu dela idea, de a omori pre principele la dómna Tomanja, si decretasemu de a lu omori în Topcider împreuna cu frate-me Ljubomir.

„Cu Vidoje vorbi mai antaiu Marici, apoi eu, si adeca despre modulu resculării poporulu și a rezultatelor ei. Eu voiamu că acest'a sa nu remana neefectivă că acea din anul 1858. Eu ti dîseiu, scupcin'a are de a determină sistem'a de guvernare si acum aru fi deja timpul de a se adoptă cea monarhica, atunci eu voi fi pentru Kara-georgievici. Vidoje insa nu voia a sci nimic'a despre acest'a si staruia pentru republica, si asta ne fu vorb'a.

„Cu Paja Trifcovici (secretariulu principelui Alessandru) sum cunoscutu din anul 1860, si-lu vedui totdeun'a de cate ori mersei la Pest'a. Cu elu corespundeamu în cifre despre relatiunile noastre politice si cătu mi stă în putere la înucosciintiamu despre lucrurile cele mai însemnate. Acum patru ani compuseiu împreuna cu Vladimiri u l v a n o v i c i unu statutu, prin care voiamu a tiemuri de totu pre domnitoriu! acestu statutu lu trimiseiu prin Trifcovici junelui Petru Kara-georgievici. În 24 Ianuariu avui o întâlnire cu Trifcovici în Seg-dinn unde fi descoperiui planulu

de o revolutiune intentionată din Serbia si fi spus-eiu, ca Petru va veni la carma, insa mai antaiu are de a subscrie „constitutiunea.“ La promovarea planulu meu na mi a datu nimeni mijloce, nice arme, nice bani de ore-ce nu aveamu lipsa de asia ceva după proiectulu meu.

Ce se atinge de fratele meu Costa, apoi e adeveratu ca fratele meu George l'au chiamatu aici în Siabati cu vreo 6-7 zile înainte de omoru si acea e adeveratu ca cei doi frati ai mei împreuna cu Rogici si Marici au omoritu pe principele. Eu si fratele meu Ljubomir ne aflamu pe tempulu acela, cându se petrecu scen'a în parculu cerbiloru, pe colniculu dela Topcider, si eu me uitamu prin ochianu la aceea, ce se întâmpla în parculu cerbiloru. Eu de aceea si venissemu la Topcider, Ljubomir in-sa nu scia nimic'a despre ceea ce se întâmpla. Eu marturisescu, ca într'adeveru după asasinu amu venit în graba la Belgradu, cu scopu de a pune celelalte în lucrare adeca de a capatá pe ministrii Nicol'a Cristici si Blaznovaczi vii seu morti în mâ-nile mele si de a luá carmuirea în mâna.

„Afara de persoanele amintite nu au mai vorbitu nimeni cu mine despre omoru si revolutiune. Vede bine ca în presera omorulu amu fostu eu, profesorulu Stanojevic si capitanulu Mitricevic la Sima Nenadovici, insa acolo nu amu schimbatu nici unu cuventu despre revolutiune. Cu Sima si Mitricevic asi fi pututu vorbi despre aceea, daca amu fi fostu singuri; Stanojevic cu care nu stamu nici de cum în relatiuni amicale, me impedeau la acesta; cu atât mai putinu dara a-si fi pututu vorbi despre ceva în presentia lui, dela care mi aru fi depinsu viat'a. Nici cu Mitricevic nu amu vorbitu nici odata despre acest'a, de-si me puteamu incredintia lui, căci deca nu a-si fi fostu sigur de sucursulu seu a-si fi fostu sigur de secretu. Firesce Sima scia cu ce planu umblu — in-sa numai ingeneralu.

Dupa asasinulu principelui avea Filipu Stancovici (care e prinsu acum în Pest'a) de a revoltá comun'a de aci, precum si de a se mantui de cei doi ministrii mai susu amintiti si de a pune mán'a pre politia, pre cându guvernarea era menita pentru mine, St. Boscovici si D. Marici; despre acesta combinatiune acesti din urma nu scia nimic'a de ore-ce nici odata nu amu vorbitu cu ei despre atari lucruri. Societátiei mele in-sa îi impartasisemu acestu planu.

Eu credu ca în cas'a mea s'au aflatu blancuete cu subscrierea falsa a lui Blaznovaczi, in-sa eu nu sciu cum au venit acelea la mine; numai fratele meu George au pututu face acesta calicia, fiindu ca asiá ce-va era de totu de prisosu pentru planurile mele.

Bani nu amu primitu dela nimenea. (Marturisierele si datele mai prospete dovedescu contrariulu) Marici, Rogici si Vidoje au capatatu într'adeveru de-

unii ómeni întrebuintiáza reu acésta mandrie sufletéscă; ei nu suntu mandri de a dorí o sórte mai buna prin silintia la meseri'a lor si prin fapte bune, cari înaltia pre omu la adeverat'a fericire; ci ei suntu mandri numai pentru ca suntu ajunsí ce-va mai susu cá altii la hogatie, ori la sciintia, ori la vre-unu postu, ori pentru ca se tragu din cutare nému (pare ca acelu nému a fostu picatu din ceriu în cosiu) acest'a e unu altu felu de mandrie trupéscă, ce se numesce fudulie, care e sora buna cu cea mai stralucita prastie, căci fudulu seu prostu e totu una. Nu e'asia, Badeo-Ióne? Nu iti aduci aminte de I, Medeleanu care padie oile altora, si deca a invetiatu si elu a sgaríi potinu cu conde-iulu l'amu pusn notaru alu comunei, nu e asia ca nu'i mai ajungi acumu cu stremurarea de nasu? Hei! si apoi cáti nu suntu ca dânsulu, mare! si anca chiar din acei ce suntu mai invetiati si în posturi multu mai mari! Vedei, Badeo-Ióne, asemenea ómeni nu suntu mândri, ci fuduli, seu mai bine, ómeni de nimic'a, căci fuduli'a trupéscă cobóra pre omu si-i aduce rusine, iera nu-lu înaltia cá mandri'a sufletéscă. Sa ne ferimu, dara de fudulie cá de focu; si cu cátu vomu fi mai avuti si în posturi mai mari cu atât'a sa fimu mai prietenosi cu cei mai, josu decâtu noi. Asiá ne dice si Evangeli'a: „celu ce voiesce sa fia mai mare, sa fie nóua sluga“. (Ev. d. Marcu. Cap. 10 v. 43).

Acei dintre ómeni cari au copii, si mai alesu invetiatorii suntu datori cá sa nu lase pre copii a se obicinui cu fuduli'a dara totu odata se destepte în ei mandri'a de a fi mai pre susu decâtu altii la meseri'a lor si la fapte bune, facendu-i sa se ia

la întrecere cu alti copii. Spre pilda: copilulu datu la cismarie, seu la ori-ce altu mestesiugu, se fia îndatoratu de parinti si de maiestru a se întrece cu cei alti lucratori cá sa faca mai curendu si mai bine lucrulu seu; si deca a isbulitu, se fia mângaiatu cu ce-va, cá sa-lu traga inim'a la întrecere.

Asemene trebuiescu copii îndatorati si obicinuiti a se întrece unii cu altii cátu de desu la fuga, la sarituri, la urcare pe prajini netede si înfipte bine în pamentu, la lupta, la tinerea de lucruri grele în mâni (de pre care vomu arata alta data), la cãlãritu, la darea cu pusc'a în semnu, la secere la sapa, si la alte asemenea lucruri bune cari le facu corpulu (trupulu) tare, vinosu si sanatosu, si totu odata le destéptamandria de a nu se lasá nici-o data sa'i întreacă altii nici la alte lucruri mai mari.

Cu tóte astea, iubiti cititori, D vóstra sciti bine ca la nimicu nu e mai bine sa se întreacă copii ca la invetiatura; căci din tóte lucrurile din lume cartea e cea mai folositoare omului: din carte curge lapte si miere pentru nutritia (hrana) corpulu si a sufletulu. Cine scie carte are si parte. Si apoi mai e o vorba veche ca „cine scie carte are patru ochi adeca doi ai corpulu si doi ai mintii, luminate prin carte.

Intrecerea la invetiatura trebuie sa se faca mai întâiu în scóla; si pentru aceasta rogámu cu totu denadinsulu pe D D-nii invetiatori sa fia cu mare interesu pentru acestu lucru folositoru, si pe care mi l'a dictatu o lunga experientia (cercare.)

Folósele ce dá acestu concursu (intrecere) dintre scolari suntu multe si mari: prin concursu se

destépta în scol'ri mandria d'a nu se lasá mai josu de cátu altii la invetiatura, si i face a avé aceasta mandrie si la alte lucruri, mai alesu la meseria ce va imbratisia mai în urma; prin concursulu acest'a scolarii se facu mai priceputi mai gânditori, întielegu mai bine lectiunile ce li se dau, isi frãmanta mintea, vedu ei singuri cátu póte fie care si cáta silintia sa'si dé în viitoru cá sa iésa mai susu, si alte multe, ce privescu la desteptarea mintii.

Concursulu între scolari e foarte trebuintiosu a se facé la sfirsítulu fie cárei luna asup'a lecti-uniloru invetiate pana aci căci, pe langa folósele aratate mai susu, scolarii suntu siliti cá sa repetéze mereu din urma, si cu acestu modu nu uita ce a invetiatu. Deosebitu de aceasta, prin concursu se hotaresce si locul în care trebuie sa sté fie ca-ra scolaru în bångi, după vitedia si isband'a ce a avutu la concursu, precumu vomu aratá mai la vale. Scolarii trebuie a fi obicinuiti sa'si cunósca e-singuri greutatea sciintiei ce au, si apoi sa nu su-fere a li se luá locul din bang'a de către altulu de cátu în puterea concursulu; din contr'a, la acestu locu dobanditu cu sudóre, scolaru sa tiena ca la capulu seu.

Pe langa concursulu lunariu mai e trebuintiosu, si inca foarte multu, concursulu anuariu, facutu la finele anulu scolaru (în Iuniu) pentru alegerea premiantiloru. Prin acestu concursu generalu, scolarii vedu cu ochii ca premiile nu se dau acelor'a cároru invetiatura voiesce a le da, precumu credu unii din parinti, ci, acelor'a ce ei singuri si le au dobanditu cu sudóre lor.

la mine cam la 100 galbini, in sa sub forma de imprumut, de si nu sunt in stare de a mi-lu ren-tor-ce. Ei au stat aici numai pentru executarea omorului si a revolutiunii. Arme cumperau pe banii mei acum unu anu, si adeca prin fratele meu George, car mi aduse trei revolvere si trei hancie-re din Pest'a.

„Mai multu nu sciu. Me rogu numai de a se formula unu locu din marturisirea mea astfelu: „Candu m'amu dusu la Topcider nu amu scitu ni-mic'a ca in diu'a aceea se va omori principele; candu sosiiu in sa acolo si zarii pre fratele meu George in parculu cerbiloru; mi cugetaiu, ca a-cum se pune planulu in lucrare. Eu amu fostu si sumu convinsu, ca fratele meu Ljubomir nu au sciu-tu nimic'a, ca in 11 Iunie se va intempra o-morulu, nici au scitu, unde sunt George si Cost'a, caci chiaru atunci m'au intrebatu, ca unde suntu acesti'a, si eu i-amu respunsu, ca au ramas a casa“. Dupa aceea sub — o murmuratura obstesca se duse la loculu seu.

(Va urmă)

Santemu recercati a publica urmatoarea e-pistola:

Domnulu meu!

Nu-ti cunosc instructiunile, in sa speru ca diu'arulu . . . aru ave chiamarea de asti-ma onorea pretiloru de omenia mai multu decatu acelu filologu prussianu, carele — in contradicere cu Plato — o ineca in secu, seu alunga dintre scolari pre toti. Eu credu ca se nu se fortieze mai departe, tocm'a in interesulu unoru scolari romani, rezultatulu cercetarei facute la gimnasiulu reg. ung. de statu de aici si concedu bucurosu ori si cui de a petitiuna pentru amovarea vre-unui profesor; trebuie in sa sa-mi esprimu mirarea mea asup'a im-pregiurarei, ca in foi'a d-tale i e iertatu unu a-gi-ta-to-r-u cunoscutu sa-si largesca cuibulu min-ciuniloru si calumniiloru sele infame, incatu sa se an-ticipesze cu mana temeraria chiaru decisiunea asup'a unei cercetari, provocate de elu insusi si necautate de nici unu profesor ungurescu. Si catu de bine a scitu predice acest'a modestulu meu colega dl. W. Schmidt: ca pentru ce, si deca va aparé articululu ultragiosu in „Telegrafulu Romann“ la ans'a data de „Hon!“ In butulu a tota alarm'a orba fia disu dlu meu: ca eu, carele de altmintrea i-mi place a fi numitu adevrata profesor ungurescu, de-si in Vie-n'a m'au aprobatu si nemti protestanti, — la tota intemplanu nu amu alta missiune, decatu de a cultivá tinerimea scientifice si moralice si a face din ea cetatieni bravi si demni ai patriei nó-stre comune. — Eu nu amu de a face causa comu-na nici cu „Hon“, nici cu cele-lalte diu'arie ale stân-gei si eu nu amu scrisu raportulu despre maialulu gimnasiulu nostru, cu atát'a mai putinu, cu catu eu tocm'ai atunci, in 27 Iunie eram bolnavu si nu amu fostu la maialu, ca in anulu trecut.

Celelalte afirmatiuni culezate si stupide asu-pra laudei cu spionagi, pressiune la magiari-sare in Sabiu, ura contra Romaniloru si svabiloru, a caroru inclitu parochu emeritatu sum eu cu tota seriositatea, le desemnezu din partemi de minciuni malitiose si lasie a unui omu necorigibilu.

Co se atinge de demnulu de compatimire marsiulu Iancului si pandurulu mai nou de a caroru pendante a conto romaniloru litera-tur'a unguresca intraga multiamita lui Ddieu, nu póte areta, negarea cea cutezatorie a lui „Bote“ nu ajuta ni-mica, pana candu bietii copii le au in libelulu lor, le invatia bine si frumosu si canta mai bine in quartetu, ba le-au cautatu la celalaltu maialu in presenti'a mea, fara sa fiu fa-cutu vre o intrebuintiare din acest'a ori sa me fuisuperata deosebitu pentru acest'a.

Eu ti scriu D-tale ca unui homo bonae voluntatis, carele si cunosce datori'a sea de omu de onóre si redactore si vocescu ca onorea tututotu colegiloru mei de omenia, celu putinu in foi'a D-tale pentru viitoru sa se grigasca mai bine.

Sabiu 8 Iuliu 1868.

Ludovicu Dier. m. p.

professoru gimnasiulu reg. ung. de statu si parochu emeritatu.

Spre a corespunde principulu: audiatu et al-tera pars, am publicatu epistol'a de mai susu; ni aru fi parutu bine in se candu dlu tramitatoriu rema-ne in margiile cestiunei relevate, evita unele es-pressiuni neconvenabile si nu se atingea atát'a cu vee-mentu chiaru si de noi, cu atát'a mai vertosu, cu catu

nici nume nici caracteru preotiescu nu s'a pomenitu nicairi, in nici un'a din corespundintiele nrului 50 alu „T. R.“

Varietati.

* (Ministrulu imperialu de resbelu di-verse.) In 10 Iuliu ministrulu imperialu au sositu in Pest'a spre a aplaná diferintiele escate in comi-tetulu pentru inarmarea tierii. „Pester Corresp.“ aduce scirea ca partid'a lui Deak aru fi ttenutu in 9 a l. c. o conferintia in care s'au decretatu a ce-re dela ministeriu amenarea dietei pe o lun'a. Prin-cipele Karagyorgyevici au sositu in 7 Iuliu in Pes-t'a si se afla sub ingrigire politiana, secretariulu seu in sa fu prinsu indatu cumu au sositu. Trif-covici in lips'a unei incaperi acomodate fu asie-diatu in cas'a orasiului.

(Unu ministru croatu.) Dupa cumu se telegrafa din Agram unoru foi din Vien'a, con-tele George Pejacevici aru fi designatu de ministrulu alu Croatiei in ministeriulu ungurescu.

** (In caus'a stipendiiloru roma-ne.) Inaltulu Guvernu alu Transilvaniei adresá, cu privire la administratiunea fonduriloru romane, cátra venerab. ordinariatu metropolitanu gr. cat. decretulu dtu 21 fauru a. c. cu intelesulu, ce ur-meza:

1. Cá se escrie ven. ordinariatu archiepp. gr. cat. concorsele pentru dobandirea stipendiiloru deose-bite, cari voru veni in vacantia cu finea anului scol. nu asiá de tardiu, precumu s'a intempratu in an. tr. — si se efectuesca publicarea concurselor celu multu pana in 15 augustu a. c. si inca in intere-sulu publicatei mai intintei celu pucinu in 2 diu-r-nale, cari se edau in limb'a romana — candu va fi a se defige pentru bagarea cereriloru de compe-tintia unu terminu de 4 septemane, — era reco-mandarea pentru conferirea stipendiiloru vacante se se asterna guvernulu reg. totudeuna celu multu pana in 1-a octobre, cu care modalitate s'aru poté efectui asemnarea stipendiiloru in totu anulu sco-lasticu la timpulu seu; cá-ci asiá asemnariile sa facu numai pre unu anu scolasticu, si la inceputulu fia-carui anu trebuie sa se renouiesca.

2. Cu privire la stipendiele din fundatiunea lui Dr. Simeonu Romantiai suntu in escrierea de concursu a se enumerá nu numai numerulu si cu-antitatea stipendiiloru venite in vacantia, ci a se desfasiura si precisu tote acelea recerintie, cari conditioneaza dupa intentiunea fundatorelui repau-satu dobandirea lor, — din cari purcediendu si escrierile de concursu, e de a se infira si acea, cumea: potu concurge pentru dobandirea vreunui stipendiu numai aceli tineri studinti, cari suntu nas-cuti in marele Principatu alu Transilvaniei, — au in studie calculi de eminentia si una portare mo-rale buna, — intre cari voru ave preferintia cei de origine nobile si deosebi cei, cari suntu consan-gei fundatorelui repausatu, daca voru fi si de a-mintrea calificati la dobandirea vreunui stipendiu.

3. Ca in venitoriu sa se conferesca stipendiele din fundatiunea lui Dr. Sim. Romantie nu numai eschisivu auditoriloru de drepturi, ci si la acei ti-neri studinti de buna sperantia, si-en portare buna, cari au de cugetu a se perfeptiona in studiile re-ali si tehnice — seu si cele de arte frumose, de-spre ce se va face totu deuna amintire in escrie-rile de concursu.

4. Din pietate cátra judecatori si testatorii sti-pendiiloru suntu de a se infira in escrierile de con-cursu in venitoriu: numele si pronumele, catu si caracterulu lor in integritatea deplina; er' nu pre cum s'a intempratu pana acum.

5. Iera cu privire la escrierile de concursu pentru dobandirea stipendiiloru din fundatiunile lui Efraimu Iosifu Klein si Petru Maioru suntu de a se numerá tote recerintiele aflatorie in cartea fun-dationale si testamentulu fundatorelui — si pentru claritatea lucrului in publicatiuni osebite una de alta, etc.

„Gaz. Trans.“

** „Buda pesti Közlöny“ publica list'a teri-toreloru pre care se estinde sfer'a de activitate a directiuniloru finantiarie de nou organizate in Un-gari'a si Transilvania. — De directiunea finantia-ria din Sabiu se tinu: Alb'a inferiöra, districtulu Brasiovului, Alb'a superiöra, districtulu Fagarasiu-lui, Háromszék comitatulu Uniadörei, comitatulu ce-tätiei de balta, scaunele: Reps, Mediasiu, Siur'a-mare Sighisiör'a, Sebesiu, Oresti'a, Sabiu, Mercu-

rea, Nöcrichu; de directiunea finantiara din Clusiu: scaunele Aranyös, Csik, Marós, Udvárhely, — co-mitatele: Szolnocolu Dobac'a, Kolosz, Tord'a, — districtele; Bistrit'a si Nasendu, in fine acele co-muni a comitatului Kükölö cari se tine de rejonulu de dare din Dicsö= Szent= Marton.

* (Principele Napoleonu.) Inainte de a pleca din Bucuresci, a primitu din partea D-lui majoru D. Papasoglu, Charta geografica a tierii lu-crata specialu pentru fiecare districtu. Principele a fostu incantatu de acestu daru, a doritu sa vadia in persöna pe acela care ilu oferise. Ca semnu de multumire din partei. A. S. I. a facutu D-lui ma-joru Papasoglu unu frumosu cadou: unu inelu in auru portandu o mare piatra dal smaltiu d'asupra carei'a se afla in diamanturi initiala N supramon-tata de o coröna imperiala. E de observatu ca có-lörea galbena a aurului, aceia albastra a smaltiu-lui si acea alba a diamantului, compunu tricolorulu Franciei.

** (Revolta in Botosiani.) De câte-va dile se audise aicea, ca mai multe sate in apro-pierea orasiului Botosiani s'au revoltatu, si ca dona companii de venatori au mersu acolo spre a sting-e revoltarea. Dupa scirile ce ni se comunica de acolo, nu s'a tulburatu liniscea in nimica, si Boto-sieneni s'au miratu multu audindu de o revolta despre care nu scieau nimica. Militarii, cari au plecatu de aici la Botosiani, suntu destinati de a in-locui dorobantii, care s'a intorsu acasa pentru a lucrá campiile lor.

** (Rusi'a.) (Racerea drumulu de feru) de la Chisineu spre Iassi, s'a hotaritu de la guvernulu rusescu. Concesiunea a primitu com-pania Offenheim.

* (O intemplanu trist'a.) In Vien'a deprindiendu-se unu despartimentu de soldati in ochire cu puscile, comandantele despartimentulu comandá unui soldatu cá sa ochiesca asup'a capu-lui seu si se traga cocosulu. Pusc'a din intem-planu au fostu incarcata in sa nu prinse focu; a-cum i comanda se ochiesca asup'a unei case. Sol-datulu ochiesce si trage cocosulu pusc'a se slo-böde si incarectur'a trece prin o ferestra si love-sce pre o muire ce era in casa. Glontulu i in-trá prin umerulu dreptu si est prin partea stanga afara si petrunse prin o usia in a döu'a casa unde apoi se si opri in parete.

* (O detunatura de fulgeru.) In Sambet'a trecuta detuna intre 5 si 6 ore dupa a-médi in turnulu bisericei sasesci. Fulgerulu se des-carca in verfulu turnulu, bisericei evang. din cetate veni pre coperisiu la vale si intrá in cas'a turnariu-lui, aci strica astraculu facendu o gaura in form'a unei palmi si est pre ferestr'a turnulu afara. Apa-ratulu telegraficu de focu fu putinu atinsu. Din norocire turnariulu nu a fostu in casa, ci era ocu-patu cu orologiulu de turnu, asiá evita pericolulu.

35—2

Citatiune edictala.

Ioann Nagiulu (alias Mare) románu gr. or. din Ung'r'a, care de 3 luni de dile cu necredintia si-au parasitu muireea sea, pre Bucura Homorozeanu din Cohalmu gr. or. nesciundu-se unde se afla, se ci-téza, cá in terminu de unu anu de dile sa se in-fatisiedie inaintea subscrisului Scaunu Protopopescu cá sa steie fatia cu muireea sea. Caci la din con-tra, in intielesulu S. S. canöne ale bisericei nostre resaritene se va dá otárire párei radicate asup'a pomenitului si fara de densulu.

Scaunulu Protopopescu gr. or. alu Cohalmului. Draosu 23 Iunie 1868.

Ioann Iosifu Adm. Prot. gr. or. alu Cohalmului.

Nr. 14—1

EDICTU.

Mari'a Medrea din Boholtu, — carea para-sindu de doi ani de dile cu necredintia pre legiu-itulu ei sotiu Iosifu Graur'a totu din Boholtu, pri-bejesee in lume fara a se poté sci loculu ubicatiu-nei ei, se citéza prin acest'a, cá in terminu de 8 luni de dile dela datulu presente sa se infatisieze cu sotulu seu inaintea subscrisului foru matrimo-nialu, caci la din contra si in absenti'a ei se va decide pre bas'a S. S. Canöne ale bisericei nostre ortodoxe resaritene, divortiulu cerutu de sotulu ei.

Cinculu-Mare 1 Iunie 1868.

Forulu matrim. gr. or. alu tractului protopo-pescu alu Cincului-mare.

Ignatiu Mandocsa, Adm. protop.